EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.6.2016
COM(2016) 268 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Vuosikertomus EU:n ja Korean vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanosta

{SWD(2016) 162 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Vuosikertomus EU:n ja Korean vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanosta

1. Johdanto

EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Korean tasavallan, josta käytetään jäljempänä nimitystä ’Korea’, vapaakauppasopimuksen neljäs vuosipäivä oli 1. heinäkuuta 2015. Vapaakauppasopimusta on sovellettu väliaikaisesti heinäkuusta 2011. Se tuli virallisesti voimaan 13. joulukuuta 2015 EU:n jäsenvaltioiden ratifioitua sen.

EU:n ja Korean vapaakauppasopimus on ensimmäinen uuden sukupolven vapaakauppasopimus, ja sitä luonnehtivat kauaskantoisuus ja kokonaisvaltaisuus. Kyseessä on myös ensimmäinen EU:n Aasian maan kanssa tekemä kauppasopimus ja kunnianhimoisin EU:n tähän mennessä täytäntöön panema vapaakauppasopimus.

Vapaakauppasopimusta on jo tarkistettu kerran. Vapaakauppasopimuksen lisäpöytäkirja, joka tehtiin Kroatian EU:hun liittymisen ottamiseksi huomioon, allekirjoitettiin maaliskuussa 2014, ja sen väliaikainen soveltaminen alkoi 26. toukokuuta 2014. Se tuli voimaan 1. tammikuuta 2016.

Tämä on neljäs vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanoa koskeva vuosikertomus, joka on laadittu Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Korean tasavallan välisen vapaakauppasopimuksen kahdenvälisen suojalausekkeen täytäntöönpanosta 11. toukokuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 511/2011[1] säännösten mukaisesti. Kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaan komissio julkaisee vuosittain kertomuksen sopimuksen soveltamisesta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi sen 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissio esittää vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle seurantakertomuksen ajan tasalle saatetuista tilastoista, jotka koskevat arkaluonteisten alojen ja seurannan kohteeksi lisäksi valittujen alojen tuotteiden tuontia Koreasta. Näin ollen tässä kertomuksessa yhdistetään nämä kaksi raportointivaatimusta. EU:hun Koreasta seurannan kattamilla aloilla suuntautuvan tuonnin kehitys ja tullinpalautusta koskevan erityisseurannan tulokset esitetään komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa, joka on tämän kertomuksen liitteenä.

Lisäksi kertomuksessa esitetään katsaus niiden vapaakauppasopimuksessa perustettujen eri komiteoiden ja työryhmien toimiin, joiden tehtävänä on seurata sopimuksen täytäntöönpanoa. Koska useimmat niistä kokoontuivat vuoden 2015 jälkipuoliskolla, tämä kertomus kattaa ajanjakson heinäkuulta 2014 joulukuulle 2015. Kauppatilastojen analyysi kattaa neljännen täytäntöönpanovuoden eli ajanjakson heinäkuulta 2014 kesäkuulle 2015, jotta sitä voidaan verrata vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneeseen 12 kuukauden ajanjaksoon, kun taas vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanoelinten toiminnan tiivistelmä kattaa kalenterivuoden 2015.

[1] EUVL L 145, 31.5.2011, s. 19.

2. YLEISARVIO: KAUPAN KEHITYS NELJÄN VUODEN KULUTTUA VAPAAKAUPPASOPIMUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

2.1. Analyysissä käytetty menetelmä

Jäljempänä esitetty analyysi EU:n ja Korean kahdenvälisistä tavarakauppavirroista perustuu vapaakauppasopimuksen neljättä täytäntöönpanovuotta (heinäkuu 2014 – kesäkuu 2015) koskevien tietojen ja sopimuksen voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista edeltäneen 12 kuukauden ajanjakson (heinäkuu 2010 – kesäkuu 2011) tietojen vertailuun.

Palvelukaupan osalta analyysi perustuu vuosittaisiin tietoihin vuoteen 2014 saakka.

On huomattava, että kauppavirtojen muutoksia ei voida pitää yksinomaan vapaakauppasopimuksesta johtuvina, koska niihin vaikuttavat myös muut tekijät. Jäljempänä esitetyistä luvuista saa kuitenkin osviittaa siitä, miten vapaakauppasopimus on tähän mennessä toiminut.

2.2. Tavarakaupan yleinen kehitys

EU:n vienti Koreaan kasvoi 55 prosenttia eli 30,6 miljardista eurosta vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneen 12 kuukauden ajanjakson aikana 47,3 miljardiin euroon vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena. Viennin vuotuinen kasvu oli yli 15 prosenttia vapaakauppasopimuksen ensimmäisenä täytäntöönpanovuotena[2], 8–9 prosenttia toisena ja kolmantena vuotena ja 14 prosenttia neljäntenä vuotena.

Vapaakauppasopimuksella kokonaan vapautettujen tuotteiden vienti EU:sta Koreaan kasvoi 57 prosenttia (8,8 miljardia euroa) ja osittain vapautettujen tuotteiden vienti 71 prosenttia (1,7 miljardia euroa) verrattuna vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneeseen 12 kuukauden ajanjaksoon, kun taas sellaisten tuotteiden vienti EU:sta, joista ei kanneta suosituimmuustullia, kasvoi 25 prosenttia (1,9 miljardia euroa). Näiden tuotteiden vienti EU:sta maailmalle[3] kasvoi 19 prosenttia täysin tulleista vapautettujen tuotteiden, 26 prosenttia osittain vapautettujen tuotteiden ja 13 prosenttia niiden tuotteiden, joista ei kanneta suosituimmuustullia, osalta.

Kaavio 1: EU:n vienti Koreaan ja tuonti Koreasta, heinäkuu 2010 – kesäkuu 2015 (miljardia euroa)

[2] Vapaakauppasopimuksen ensimmäinen täytäntöönpanovuosi (heinäkuu 2011 – kesäkuu 2012), toinen vuosi (heinäkuu 2012 – kesäkuu 2013), kolmas vuosi (heinäkuu 2013 – kesäkuu 2014), neljäs vuosi (heinäkuu 2014 – kesäkuu 2015).

[3] Tämä viittaa ainoastaan EU:n ulkopuoliseen kauppaan eli kauppa EU:n jäsenvaltioiden kanssa on suljettu pois.

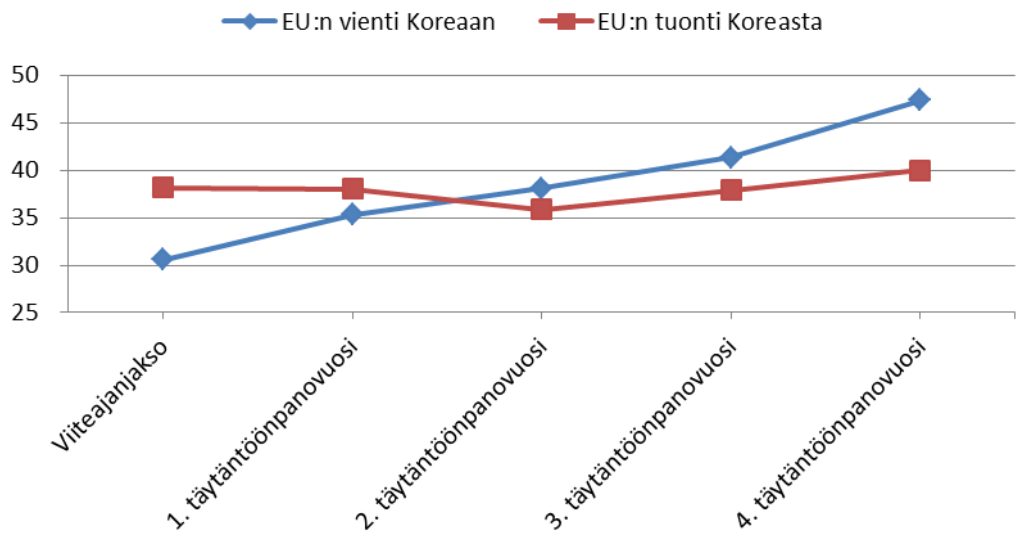

Lähde: EUROSTAT-COMEXT (poimittu lokakuussa 2015)

EU:n tuonti Koreasta oli vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena 40,0 miljardia euroa. Se on kasvanut 5 prosenttia vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneeseen 12 kuukauden ajanjaksoon nähden. Täytäntöönpanon kolmantena ja neljäntenä vuotena tuonti kasvoi vuosittain 6 prosenttia, kun taas toisen vuoden aikana se väheni 6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

On syytä huomata, että vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena EU:n tuonti Koreasta kasvoi enemmän kuin EU:n tuonti maailmalta – viimeksi mainittu kasvoi 2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Vapaakauppasopimuksella kokonaan vapautettujen tuotteiden tuonti Koreasta EU:hun kasvoi 35 prosenttia (5,0 miljardia euroa) ja osittain vapautettujen tuotteiden tuonti 64 prosenttia (0,5 miljardia euroa) verrattuna vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneeseen 12 kuukauden ajanjaksoon, kun taas sellaisten tuotteiden tuonti Koreasta EU:hun, joista ei kanneta suosituimmuustullia, väheni 29 prosenttia (5,8 miljardia euroa).

Kaiken kaikkiaan EU:n 7,6 miljardin euron suuruinen kauppataseen alijäämä Korean kanssa vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneen 12 kuukauden ajanjakson aikana muuttui 7,3 miljardin euron ylijäämäksi vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena.

EU:n osuus Korean kokonaistuonnista kasvoi vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneen ajan 9 prosentista 13 prosenttiin vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena. Samana ajanjaksona EU:n osuus Korean kokonaisviennistä väheni 11 prosentista hieman alle 9 prosenttiin[4].

2.3. Alakohtaiset vaikutukset

EU:n viennin kannalta tärkeimmät tuoteluokat ovat seuraavat:

[4] EU:n osuus Korean kokonaistuonnista viittaa Korean tuontiin EU:sta osuutena Korean tuonnista koko maailmasta. EU:n osuus Korean kokonaisviennistä viittaa EU:hun suuntautuvan Korean viennin osuuteen Korean viennistä koko maailmaan.

- ”Koneet ja laitteet” (HS[5] 16), joiden osuus on 30 prosenttia EU:n kokonaisviennistä Koreaan ja joiden vienti kasvoi 24 prosenttia.
- ”Kuljetusvälineet” (HS 17), joiden osuus on 21 prosenttia EU:n kokonaisviennistä Koreaan ja joiden vienti kasvoi 134 prosenttia.
- ”Kemialliset tuotteet” (HS 06), joiden osuus on 12 prosenttia EU:n kokonaisviennistä Koreaan ja joiden vienti kasvoi 21 prosenttia.
- Muut tuoteluokat, joiden osalta EU:n vienti kasvoi huomattavasti heinäkuusta 2011 lähtien, ovat ”kivennäistuotteet” (HS 05)[6], ”helmet ja jalometallit” (HS 14), ”jalkineet” (HS 12) ja ”puu” (HS 09).

EU:n viennistä Koreaan olisi viennin nykyisellä tasolla aiheutunut 2,8 miljardin euron suuruiset tullit, jos vapaakauppasopimus ei olisi ollut voimassa[7].

EU:n tuonnissa Koreasta keskeiset tuoteluokat ovat seuraavat:

- ”Koneet ja laitteet”, joiden osuus on 36 prosenttia EU:n tuonnista Koreasta ja joiden tuonti väheni 16 prosenttia.
- ”Kuljetusvälineet”, joiden osuus on 26 prosenttia EU:n kokonaistuonnista Koreasta ja joiden tuonti vaihteli neljän vuoden aikana ja oli kesäkuussa 2015 lähes samalla tasolla kuin kesäkuussa 2011.
- Merkittävää kasvua on havaittu kemiallisten tuotteiden ja muovien (HS 07) tuonnissa EU:hun (115 prosenttia ja 59 prosenttia siitä lähtien, kun vapaakauppasopimus tuli voimaan).

2.4. Moottoriajoneuvojen ja niiden varaosien kahdenvälinen kauppa

Moottoriajoneuvojen (HS 8703) vienti EU:sta kasvoi 206 prosenttia eli 2,0 miljardista eurosta (74 600 yksikköä) sopimuksen voimaantuloa edeltäneen 12 kuukauden ajanjakson aikana 6,1 miljardiin euroon (210 900 yksikköä) vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena. Niiden osuus EU:n kokonaisviennistä Koreaan on 13 prosenttia. Vuotuinen viennin kasvu oli noin 35 prosenttia vapaakauppasopimuksen toisena ja kolmantena täytäntöönpanovuotena, kun taas neljäntenä vuotena se oli 61 prosenttia.

EU:n tuonti Koreasta on kasvanut 53 prosenttia eli 2,6 miljardista eurosta 4,0 miljardiin euroon tai 13 prosenttia tuotujen yksikköjen määrässä mitattuna (300 000:sta 339 000:een yksikköön). Kasvu tapahtui kokonaan (53 %) vapaakauppasopimuksen ensimmäisenä täytäntöönpanovuotena. Moottoriajoneuvojen osuus on noin 10 prosenttia kaikesta EU:n tuonnista Koreasta.

Kaavio 2: Moottoriajoneuvojen vienti EU:sta Koreaan ja tuonti Koreasta EU:hun, heinäkuu 2010 – kesäkuu 2015 (miljardia euroa)

[5] Harmonoitu järjestelmä.

[6] Kivennäistuotteiden vienti EU:sta Koreaan kasvoi lähinnä vapaakauppasopimuksen ensimmäisenä täytäntöönpanovuotena. Niiden osuus on 7 prosenttia EU:n kokonaisviennistä Koreaan.

[7] Tämä laskelma perustuu Korean tuontiin EU:sta HS6-tasolla vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena (ITC:n tiedot).

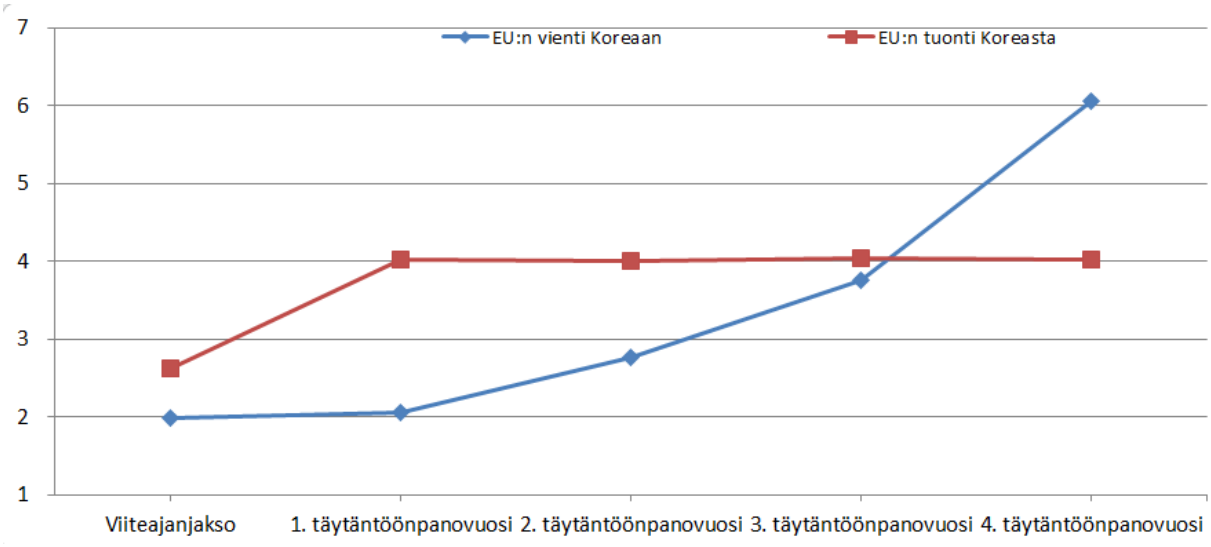

Lähde: EUROSTAT-COMEXT (poimittu lokakuussa 2015)

Autonosien vienti EU:sta Koreaan[8] oli arvoltaan noin 1,2 miljardia euroa vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena. Se on kasvanut 18 prosenttia vapaakauppasopimusta edeltäneestä 12 kuukauden ajanjaksosta. Suurinta (12 %) vuotuinen kasvu oli vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena.

Autonosien tuonti EU:sta Koreaan kasvoi yli 36 prosenttia eli 2,2 miljardista eurosta vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneen 12 kuukauden ajanjakson aikana 3,0 miljardiin euroon vapaakauppasopimuksen neljännen täytäntöönpanovuoden aikana. Tuonnin 23 prosentin kasvua vapaakauppasopimuksen ensimmäisenä täytäntöönpanovuotena seurasi 13 prosentin vähentyminen toisena vuotena ja 12 prosentin vuotuinen kasvu kolmantena ja neljäntenä vuotena.

2.5. Palvelukauppa ja suorat ulkomaiset sijoitukset

Vuonna 2014 EU:n palveluvienti oli arvoltaan 11,9 miljardia euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 11 prosenttia. Samaan aikaan EU toi palveluja Koreasta 6,0 miljardin euron edestä, eli kasvua oli 4 prosenttia vuoteen 2013 verrattuna. EU:n palvelukauppa Korean kanssa muodostaa yhden prosentin palveluiden EU:n ulkopuolelle suuntautuvasta kaupasta.

Taulukko 1: EU:n ja Korean välinen palvelukauppa kokonaisuudessaan (miljoonaa euroa)

	EU:n tuonti (debet)	EU:n vienti (kredit)	EU:n kauppatase
2010	4 749	7 436	2 687
2011	4 602	7 864	3 262
2012	4 888	8 980	4 092
2013	5 747	10 722	4 975
2014	5 959	11 917	5 958

Lähde: Eurostat (maksutase)

[8] Autonosiin kuuluvat renkaat (401110, 401211), moottorit (840733, 840734, 840790, 840820) ja osat (8708).

Vuonna 2014 EU:lla oli maasta lähteneitä suoria ulkomaisia sijoituksia Koreassa 43,7 miljardin euron edestä, kun taas Korealla oli maahan suuntautuneita suoria ulkomaisia sijoituksia EU:ssa 20,3 miljardin euron edestä (35 prosentin lisäys edelliseen vuoteen verrattuna). Nämä luvut muodostavat yhden prosentin ulkomaille suuntautuneiden EU:n suorien ulkomaisten sijoitusten kannasta.

Taulukko 2: EU:n ja Korean väliset ulkomaiset suorat sijoitukset (miljoonaa euroa)

	Kannat		Virrat	
	EU:hun suuntautuvat	EU:sta lähtevät	EU:hun suuntautuvat	EU:sta lähtevät
2010	13 140	37 480	4 012	2 448
2011	10 782	36 306	1 810	2 217
2012	16 866	35 206	4 302	-179
2013 (b)	14 871	32 308	1 751	1 172
2014	20 252	43 720	4 436	5 629

Huom.: (b) katkos aikasarjassa. Vuosia 2010–2012 koskevat tiedot on koottu maksutasekäsikirjan viidennessä painoksessa esitetyn menetelmän mukaisesti, eivätkä ne ole verrattavissa vuosia 2013–2014 koskeviin tietoihin, jotka perustuvat käsikirjan kuudennessa painoksessa esitettyyn menetelmään. Erityisrahoitusyhtiöt on sisällytetty mukaan[9].

2.6. Tullietuuksien käyttö vapaakauppasopimuksen puitteissa

Vapaakauppasopimuksen neljännestä täytäntöönpanovuodesta saatujen tietojen pohjalta EU:n etuusjärjestelyjen käyttöaste Korean markkinoilla oli 65 prosenttia. Tämä on verrattavissa 66 prosenttiin vapaakauppasopimuksen kolmantena täytäntöönpanovuotena. Tämä aste osoittaa, missä määrin EU:n viejät käyttävät vapaakauppasopimuksen määräyksiä[10]. Etuusjärjestelyjen käyttöaste oli korkeampi maataloustuotteiden kuin teollisuustuotteiden kaupassa (86 % vs. 64 %).

EU:n jäsenvaltioiden tasolla etuusjärjestelyjen käyttö vaihteli 6:sta 91:een prosenttiin. Korkeimmat (yli 80 %) etuusjärjestelyjen käyttöasteet olivat Latviassa, Itävallassa ja Slovakiassa ja alhaisimmat (alle 16 %) Maltalla ja Luxemburgissa.

Harmonoidun järjestelmän nimikkeiden tasolla etuusjärjestelyjen käyttöasteet olivat korkeimmat kuljetusvälineiden (HS 17) ja elävien eläinten ja eläintuotteiden (HS 1) luokassa eli 93 prosenttia. Vähäisintä (alle 50 %) etuusjärjestelyjen käyttö oli kivennäistuotteiden (HS 05), helmien ja jalokivien (HS 14), epäjalojen metallien (HS 15) ja koneiden (HS 16) luokassa.

[9] Vuonna 2014 erityisrahoitusyhtiöiden osuus EU:sta Koreaan suuntautuneista kannoista oli 44 prosenttia ja EU:hun Koreasta suuntautuneista kannoista 3 prosenttia. Virtojen osalta 84 prosenttia EU:sta Koreaan suuntautuneista virroista liittyi erityisrahoitusyhtiöihin ja EU:hun Koreasta suuntautuneista virroista 19 prosenttia.

[10] Se on yhtä suuri kuin seuraavien välinen suhde:

Etuuskohtelua saava Korean tuonti (Koreaan etuustullien mukaisesti tulevan EU:n viennin arvo)
Etuuskohteluun oikeutettu Korean tuonti (Koreaan tulevan, etuustulleihin oikeutetun EU:n viennin arvo)

Mitä tulee Korean vientiin EU:hun, Korean etuusjärjestelyjen kokonaiskäyttöaste EU:n markkinoilla oli korkeampi kuin EU:n etuusjärjestelyjen käyttöaste eli 84 prosenttia vuonna 2014. Harmonoidun järjestelmän nimikkeiden tasolla etuusjärjestelyjen käyttö oli mittavinta kivennäistuotteiden, kuljetusvälineiden sekä muovien ja kumin luokissa (yli 90 %) ja vähäisintä puun ja helmien luokissa (noin 9 % ja 34 %). On syytä huomata, että Korean etuusjärjestelyjen käyttöaste koneiden osalta oli 72 prosenttia eli huomattavasti korkeampi kuin vastaava EU:n käyttöaste (noin 48 %)[11].

3. VAPAAKAUPPASOPIMUKSESSA PERUSTETTUJEN TÄYTÄNTÖÖNPANOELINTEN TOIMINTA

Vapaakauppasopimuksen institutionaalisilla määräyksillä perustettiin seitsemän erityiskomiteaa ja seitsemän työryhmää sekä käynnistettiin teollis- ja tekijänoikeuksia koskeva vuoropuhelu. EU:n ja Korean vapaakauppasopimuksen ministeritason vuotuinen kauppakomitea vastaa seurannasta ja huolehtii sopimuksen asianmukaisesta toiminnasta. Vuonna 2015 useimmat komiteoiden ja työryhmien, mukaan luettuna kauppakomitea, kokoukset pidettiin Koreassa. Asiasta esitetään seuraavassa tiivistelmä. Lisäksi EU:n ja Korean välinen huippukokous pidettiin Soulissa, Koreassa 15. syyskuuta 2015.

Terveys- ja kasvinsuojelukomitea kokoontui 9. kesäkuuta 2015 Sejongin kaupungissa, Koreassa. Komitea keskusteli maahantuotujen elintarvikkeiden turvallisuudenhallintaa koskevasta Korean erillisestä säädöksestä ja valmisteilla olevasta johdetusta lainsäädännöstä, korkean lisäarvon tuotteiden testausta varten kerättävien näytteiden määrästä, edistymisestä EU:n naudanlihan tuonnin hyväksymismenettelyssä, EU:n pyynnöstä soveltaa aluejaon periaatteita ja poistaa Puolasta peräisin olevan sianlihan ja tietyistä EU:n jäsenvaltioista peräisin olevien siipikarjan ja siipikarjatuotteiden tuontikiellot, ”syntynyt ja kasvatettu” -lausekkeesta EU:n jäsenvaltioiden ja Korean kahdenvälisissä terveystoimia koskevissa pöytäkirjoissa ja pastöroimattoman juuston viennistä EU:sta Koreaan, kana–ginsengkeiton ja elävien oliivikampeloiden viennistä Koreasta EU:hun sekä EU:n jäsenvaltioiden asettamista vaatimuksista merilevien jodipitoisuudelle.

Moottoriajoneuvoja ja niiden osia käsittelevä työryhmä kokoontui 10. kesäkuuta 2015 Soulissa. Käsiteltävät asiat jakautuivat vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanoon liittyviin kysymyksiin, markkinoille pääsyyn liittyviin kysymyksiin ja keskusteluun tulevasta sääntelyn kehityksestä ja lähentymisestä. Vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanoon liittyvien kysymysten osalta liitteen 2-C tekninen päivittäminen eteni erillisessä teknisessä kokouksessa. Työryhmän kokouksen aikana Korea vahvisti hyväksyvänsä raskaiden hyötyajoneuvojen EURO VI -todistukset ja yksinkertaistetut, sähköiset asiakirjamenettelyt tunnuksella ”E” merkittyjen renkaiden tuonnissa. Käsiteltyihin markkinoille pääsyä koskeviin kysymyksiin kuuluivat muun muassa vetoajoneuvot, vaatimustenmukaisuusvakuutus ja autonosien merkinnät, uudet päästöstandardit bensiiniautoille, CO_2-tavoitteet, ajoneuvojen leveysrajoitus, suurten linja-autojen apujarrujärjestelmä ja käsinojan törmäyssuojan turvallisuusstandardit.

Lääkkeitä ja lääkinnällisiä laitteita käsittelevä työryhmä, joka kokoontui 11. kesäkuuta 2015 Soulissa, keskusteli muun muassa Korean lääkkeiden hinnoittelujärjestelmästä ja innovatiivisten lääkkeiden ja teknologioiden arvon asianmukaisesta tunnustamisesta, Korean

[11] Tietoja EU:n ja Korean etuusjärjestelyjen käyttöasteista ei voi suoraan verrata toisiinsa, koska ne koskevat eri ajanjaksoja (heinäkuu 2014 – kesäkuu 2015 EU:n osalta ja tammi–joulukuu 2014 Korean osalta).

kansalliseen sairausvakuutuslakiin ehdotetuista muutoksista, lääkkeiden sarjanumeroiden täytäntöönpanosta Koreassa, sallittujen vaikuttavien farmaseuttisten aineiden luettelointia EU:ssa koskevasta Korean hakemuksesta, korvaushintojen leikkauksista lääkinnällisten laitteiden tuontihintamenetelmän pohjalta, kliinisiä testejä koskevista vaatimuksista ja lääkinnällisiä laitteita koskevaan EU:n lainsäädäntöön ehdotetuista muutoksista CE-merkintäjärjestelmän osalta. Työryhmän kokousta seurasi asiantuntijakokous, jossa osapuolet jakoivat lääkealan tarkastusten tuloksia yleissopimuksen ja farmaseuttisten valmisteiden tarkastusta koskevan yhteistyöohjelman (Pharmaceutical Inspection Convention ja Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme) puitteissa samoin kuin näkemyksiään sääntelyn yhdenmukaistamisesta lääkinnällisten laitteiden alalla sekä keskustelivat vaikuttavia farmaseuttisia aineita koskevasta Korean hakemuksesta.

Kemikaaleja käsittelevä työryhmä kokoontui samana päivänä 11. kesäkuuta 2015 Soulissa vaihtamaan tietoja kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) kummankin osapuolen osalta. Erityisesti käsiteltiin rajoitettuja aineita ja riskinhallintamenetelmiä, Korean tietojärjestelmien yhteensopivuutta OECD:n mallien ja yhdenmukaisten kemiallisten tietojen kansainvälisen tietokannan (IUCLID) kanssa, keinoja varmistaa luottamuksellisuus Korean REACH-järjestelmän mukaisesti rekisteröityjen kemiallisten aineiden osalta, rekisteröinnistä vapautettujen T&K-aineiden vahvistamista koskevia vaivalloisia vaatimuksia ja tuojien vuosiraportteja. Lisäksi EU kertoi korealaiselle osapuolelle EU:n biosidivalmisteasetuksen tuoreimmasta kehityksestä korealaisten viejien esiin nostamia huolenaiheita silmällä pitäen.

Korean niemimaan ulkoisen jalostuksen vyöhykkeitä käsittelevä komitea kokoontui 7. syyskuuta 2015 Soulissa. Korea esitti yleiskatsauksen Pohjois-Koreassa sijaitsevasta Koreoiden yhteisestä Gaeseongin teollisuusalueesta. Komitea tarkasteli edellisessä komitean kokouksessa käytyjä keskusteluja. Lisäksi se keskusteli Korean esittämästä ehdotuksesta vapaakauppasopimukseen sisältyvien ulkoisen jalostuksen vyöhykettä koskevien määräysten muuttamiseksi. Osapuolet tunnustivat aiheen poliittisen arkaluontoisuuden mutta sopivat jatkavansa keskusteluja työryhmätasolla.

Tavarakauppakomitea kokoontui 8. syyskuuta 2015 Sejongin kaupungissa. Se keskusteli vapaakauppasopimuksen yleisestä täytäntöönpanosta neljä vuotta sen hyväksymisestä ja siitä, miten vapaakauppasopimuksen käyttöä yrityksissä voitaisiin parantaa. Muita käsiteltyjä aiheita olivat muun muassa äskettäinen sääntelykehitys EU:ssa sähkö- ja elektroniikkalaitteiden alalla, vapaakauppasopimuksen liitteen 2-B 4 artiklan (Siirtymäkauden järjestelyt) tarkistaminen Koreassa tuotteiden siirtämiseksi kevyempiin sertifiointijärjestelmiin ja sääntely-yhteistyön lisääminen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden alalla. Lisäksi keskusteltiin EU:n kosmetiikkateollisuuden markkinoille pääsyä koskevista kysymyksistä eli erityisesti Korean sähköisestä tietojenvaihtojärjestelmästä ja keskusta-alueen verovapaisiin myymälöihin liittyvistä määräyksistä. Koska vapaakauppasopimuksen kilpailua koskevan luvun täytäntöönpanoa ei käsitellä erityisesti missään komiteassa tai työryhmässä, myös tämän luvun täytäntöönpanosta keskusteltiin – erityisesti tukien osalta. Lopuksi osapuolet keskustelivat kauppakomitean kokouksen valmistelusta.

Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea kokoontui 9. syyskuuta 2015 Soulissa. Osapuolet vaihtoivat näkemyksiä ympäristö- ja työllisyyspolitiikastaan. Jäljempänä luvussa 4 kuvataan näitä keskusteluja yksityiskohtaisemmin.

Maantieteellisiä merkintöjä käsittelevä työryhmä kokoontui kahdesti vuonna 2015. Ensimmäinen kokous järjestettiin Soulissa 14. syyskuuta 2015 ja toinen Brysselissä 4. marraskuuta 2015. Vapaakauppasopimuksen mukaiseen suojattujen maantieteellisten merkintöjen luetteloon lisättävien uusien maantieteellisten merkintöjen osalta edistyttiin, ja keskustelut jatkuivat näihin lisäyksiin johtavasta prosessista. Molemmissa kokouksissa osapuolet keskustelivat myös joidenkin eurooppalaisten maantieteellisten merkintöjen valvonnasta Korean markkinoilla ja joidenkin korealaisten maantieteellisten merkintöjen valvonnasta EU:n markkinoilla.

Palvelukauppaa, sijoittautumista ja sähköistä kauppaa käsittelevä komitea kokoontui 24. syyskuuta 2015 Brysselissä. Osapuolet keskustelivat ja vaihtoivat tietoja vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanosta eri aloilla, mukaan luettuina sijoituksia koskevan sääntelykehyksen tarkistaminen, rahoituspalvelut ja varsinkin rahoitustietojen siirto ja käsittely sekä taustajärjestelmätoiminnot, henkilötietojen suoja ja posti- ja kuriiripalvelut, joiden osalta keskusteltiin postialan periaatteiden tarkistamisesta sekä pikalähetyspalveluista. Lopuksi osapuolet saattoivat toisensa ajan tasalle palvelukauppaan ja sijoituksiin liittyvien neuvottelujensa suhteen.

Myös **palvelujen vastavuoroista tunnustamista koskevia sopimuksia käsittelevä työryhmä** kokoontui samana päivänä eli 24. joulukuuta 2015 Brysselissä. Osapuolet vaihtoivat näkemyksiä vastavuoroista tunnustamista koskeviin sopimuksiin liittyvistä aloitteistaan muiden maiden kanssa ja arvioivat näiden keskustelujen edistymistä ammattijärjestöjen välillä insinööri- ja arkkitehtipalvelujen aloilla. Ryhmä keskusteli myös tulevasta työskentelystä näillä aloilla ja oli yhtä mieltä siitä, että ammattijärjestöjä olisi kannustettava tekemään yhteistyötä.

Tullikomitea kokoontui 4. marraskuuta 2015 Brysselissä. Se keskusteli vapaakauppasopimukseen tullialalla tehtävistä mahdollisista muutoksista, esim. EU:n ehdotuksesta muuttaa suoraa kuljetusta koskevaa lauseketta ja lisätä korjattuja tavaroita koskeva lauseke sekä Korean ehdotuksesta poistaa tulleista vapauttamista tai tullinpalautuksia koskeva vapaakauppasopimuksen alkuperäsääntöpöytäkirjan 14 artikla. Lisäksi keskusteltiin Korean pyytämästä tuotekohtaisten alkuperäsääntöjen (HS-koodista 2007 HS-koodiin 2012) teknisestä päivityksestä. Komitea käsitteli myös alkuperäsääntöihin liittyviä kysymyksiä, kuten surimimassan pääainesosan tulkintaa, alkuperän varmentamisen menettelyjä ja valtuutetun viejän järjestelmää. Lisäksi keskusteltiin Korean tullilaitoksen uusista toimenpiteistä pikalähetystoiminnan harjoittajien toteuttamien pikalähetysten alalla ja keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tietyssä yksittäisessä tapauksessa.

Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa vuoropuhelua käytiin 5. marraskuuta 2015 Brysselissä. Osapuolet kertoivat lainsäädännön ja politiikan viimeaikaisesta kehityksestä teollis- ja tekijänoikeuksien alalla erityisesti tekijänoikeuksien, patenttien, tavaramerkkien ja täytäntöönpanon osalta. EU ilmaisi, miten tärkeää Korean kilpailupolitiikassa on säilyttää tasapaino standardien soveltamisen kannalta olennaisten patenttien oikeudenhaltijoiden ja täytäntöönpanijoiden välillä. Lisäksi EU ilmaisi olevansa huolissaan siitä, ettei vapaakauppasopimuksen julkisia esittämisoikeuksia koskevia määräyksiä panna täytäntöön, ennen kuin Korea tarkistaa tekijänoikeuslakiaan. EU korosti tämän asian taloudellista merkitystä niin EU:n kuin Koreankin kannalta.

Kauppakomitea kokoontui 15. syyskuuta 2015 Soulissa samana päivänä pidetyn EU:n ja Korean huippukokouksen yhteydessä. Puheenjohtajina toimivat yhdessä kauppakomissaari Cecilia Malmström ja Korean kauppa-, teollisuus- ja energiaministeri Yoon Sang-jick. Komitea arvioi kahdenvälisen kaupan kehitystä vapaakauppasopimuksen neljännen täytäntöönpanovuoden jälkeen ja sitä, missä määrin kummankin osapuolen viejät käyttävät etuusjärjestelyjä. Korea ilmaisi huolensa kauppavajeestaan suhteessa EU:hun – se on syventynyt vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena. Tähän oli monia syitä, kuten kysynnän hiipuminen EU:ssa, mutta Korean hallituksen oli kauppavajeen vuoksi vaikea perustella vapaakauppasopimuksen hyötyjä kotimaisille sidosryhmilleen.

Kauppakomitea keskusteli myös vapaakauppasopimuksen mahdollisesta tulevasta tarkistamisesta ottaen erityisesti huomioon Korean intressin sisällyttää sijoitusten suojaa koskevia määräyksiä vapaakauppasopimukseen ja EU:n pyynnön muuttaa tiettyjä määräyksiä, kuten suoraa kuljetusta koskevaa lauseketta. Osapuolet sopivat alkavansa selvittää vapaakauppasopimuksen mahdollisten muutosten pakettia ottaen huomioon kummankin osapuolen intressit ja erityisongelmat.

Osapuolet ottivat esiin joitakin omia huolenaiheitaan, jotka liittyivät sopimuksen täytäntöönpanoon tai markkinoille pääsyyn yleisesti, erityisesti terveys- ja kasvinsuojelutoimien, kaupan teknisten esteiden ja teollis- ja tekijänoikeuksien aloilla, ja kehottivat erityiskomiteoita ja -työryhmiä etsimään edelleen ratkaisuja kummankin osapuolen puolelta.

EU:n ja Korean välisessä huippukokouksessa, joka pidettiin Soulissa 15. syyskuuta 2015 kauppakomitean kokouksen jälkeen, johtajat korostivat jälleen vapaakauppasopimuksen täysimittaisen täytäntöönpanon ja Korean ja EU:n välisen kaupankäynnin määrän lisäämisen olevan tärkeää, jotta sopimuksesta saataisiin molempien osapuolten kannalta odotettu hyöty tasapainoisella tavalla. Lisäksi ne kannustivat edelleen kaupasta vastaavia virkamiehiä saamaan aikaan konkreettisia tuloksia vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanoon liittyvissä kysymyksissä ja sopivat selvittävänsä keinoja, joilla voidaan parantaa sijoituksiin liittyviä normeja, samalla kun jatketaan keskustelua muista vapaakauppasopimuksen parannuksista.

4. SOPIMUKSEN KAUPPAA JA KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ KÄSITTELEVÄN 13 LUVUN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Kuten edellä todettiin, kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean neljäs kokous järjestettiin 9. syyskuuta 2015 Soulissa.

Aiempien kokousten vakiintuneen käytännön mukaisesti kansalaisyhteiskunnan foorumin puheenjohtajat esittivät komitealle ajantasaistetun katsauksen kansallisten neuvoa-antavien ryhmien työskentelystä komitean viime kokouksen jälkeen.

Ympäristöä koskevan osuuden aikana Korea esitteli Korean ympäristöpolitiikan lippulaivahanketta, joka koskee kierrätysyhteiskuntaa. Esityksessä kerrottiin myös sellaisen lain viimeaikaisesta kehityksestä, jolla edistetään siirtymistä luonnonvaroja kierrättävään yhteiskuntaan ja joka pannaan täytäntöön vuodesta 2017 alkaen. Lisäksi osapuolet keskustelivat laittomasta puunkorjuusta, jonka tiimoilta EU ilmaisi olevansa valmis tekemään yhteistyötä Korean kanssa sellaisten parhaiden toimintamallien löytämiseksi, joilla voidaan lopettaa laittomasti korjatun puutavaran ja siitä valmistettujen tuotteiden tuonti ja kauppa.

Korea kertoi säädösehdotuksestaan, joka koskee laittomasti korjatun puutavaran ja puutuotteiden kauppaa. Osapuolet keskustelivat myös elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen ratifiointitilanteesta.

Työvoimapolitiikkaa koskevan osuuden aluksi Kansainvälinen työjärjestö (ILO) esitteli ILOn yleissopimuksen nro 111 täytäntöönpanon edistymistä ja sitä, mitä on opittu sen noudattamiseen liittyvien esteiden voittamisesta.

Työvoimakysymysten osalta komiteassa keskusteltiin vapaakauppasopimuksen 13.4 artiklan mukaisista sitoumuksista kunnioittaa, edistää ja toteuttaa lainsäädännössä ja käytännössä työelämää koskevia ILOn perusperiaatteita ja -oikeuksia sekä panna tehokkaasti täytäntöön osapuolten ratifioimat ILOn yleissopimukset ja pyrkiä jatkuvasti ratifioimaan ILOn keskeiset yleissopimukset sekä muut yleissopimukset, jotka ILO on luokitellut ajan tasalla oleviksi. Osapuolet saattoivat toisensa ajan tasalle ILOn keskeisten, ensisijaisten ja muiden ajantasaisten yleissopimusten ratifioimiseksi ja tehokkaaksi täytäntöönpanemiseksi tekemästään työstä sekä sellaisesta työmarkkinakehityksestä, jolla saattaa olla vaikutusta kauppaan ja/tai sijoituksiin.

EU kehotti Koreaa nopeuttamaan toimia niiden ILOn keskeisten yleissopimusten ratifioimiseksi, joita se ei vielä ole ratifioinut. Kyseeseen tulevat erityisesti pakkotyötä, yhdistymisvapautta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta koskevat yleissopimukset. Korea sopi toimittavansa EU:lle tiedoksi ennen seuraavaa komitean ja kansalaisyhteiskunnan foorumin kokousta aiotut konkreettiset lisätoimet, joiden avulla on tarkoitus poistaa jäljellä olevat ILOn keskeisten yleissopimusten ratifioinnin esteet.

Mitä tulee vapaakauppasopimuksen liitteen 13 mukaiseen yhteistyöhön, osapuolet sopivat käynnistävänsä hankkeen kumppanuusvälineen puitteissa edistääkseen vapaakauppasopimuksen mukaisia työllisyyteen liittyviä sitoumuksiaan ja ottaen huomioon ILOn esityksen. Hankkeessa on tarkoitus tarkastella syrjimättömyyttä työhönotossa ja ammatissa käsittelevän ILOn yleissopimuksen nro 111 täytäntöönpanoa, jotta voitaisiin paremmin ymmärtää täytäntöönpanotilanne Koreassa ja EU:n jäsenvaltioissa ja tunnistaa esteet, saadut kokemukset ja parhaat käytännöt, joilla voidaan tehostaa sääntöjen noudattamista. Osapuolet keskustelivat myös sitoutumisestaan vastuulliseen liiketoimintaan ja kumppanuusvälinehankkeen mahdollisesta käynnistämisestä yritysten yhteiskuntavastuun alalla. Lopuksi osapuolet keskustelivat ympäristöhyödykkeitä koskevasta sopimuksesta käytävien neuvottelujen viimeaikaisesta kehityksestä ja yhteistyöstään tällä alalla.

Komitea oli yhtä mieltä siitä, että kauppaa ja kestävää kehitystä koskeva vapaakauppasopimuksen kunnianhimoinen luku osoittaa osapuolten yhteisen sitoutumisen kestävän kehityksen yleistavoitteen saavuttamiseen, mihin on päästävä täytäntöönpanossa niin hengen kuin sanamuodonkin osalta.

Kansalaisyhteiskunnan foorumi piti neljännen kokouksensa 10. syyskuuta 2015 Soulissa. Sitä edelsi 9. syyskuuta työntekoon liittyviä näkökohtia käsitellyt seminaari, jossa keskusteltiin määräaikaisista työsopimuksista ja vähimmäispalkoista.

Kansalaisyhteiskunnan foorumi käynnistyi kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean puheenjohtajien katsauksella. Nämä raportoivat edellisenä päivänä käymiensä keskustelujen tuloksista ja kertoivat foorumin jäsenille ehdotuksiaan siitä, millä aloilla

foorumi voisi tulevaisuudessa työskennellä ja laatia analyyseja. Tätä seurasi keskustelu työelämän normeista, yritysten yhteiskuntavastuusta, kansalaisyhteiskunnan panoksesta ilmastonmuutospolitiikkaan ja kansallisten neuvoa-antavien ryhmien ja kansalaisyhteiskunnan foorumin tulevaa työtä koskevasta ohjelmasta.

5. PÄÄTELMÄT

EU:n ja Korean välisen vapaakauppasopimuksen yli neljän täytäntöönpanovuoden jälkeen voidaan todeta, että sopimus on toiminut erittäin hyvin. EU:n tavaravienti Koreaan kasvoi 55 prosenttia vapaakauppasopimuksen neljäntenä täytäntöönpanovuotena verrattuna vapaakauppasopimuksen voimaantuloa edeltäneeseen 12 kuukauden jaksoon. Samaan aikaan myös Korean vienti kasvoi, vaikkakin vähemmän kuin EU:n vienti. Koreasta peräisin olevan tavaraviennin heikompi tulos on nähtävä osana kysynnän vähentymistä EU:ssa finanssikriisin seurauksena. Kun tarkastellaan tullista kokonaan tai osittain vapautettujen tavaroiden kahdenvälisen kaupan kehitystä, tilanne on kuitenkin myös Korean kannalta paljon valoisampi, sillä tullista kokonaan vapautettujen tavaroiden vienti EU:hun kasvoi 35 prosenttia ja osittain vapautettujen tavaroiden vienti 64 prosenttia.

Tullista kokonaan vapautettujen tavaroiden vienti EU:sta kasvoi 57 prosenttia ja osittain vapautettujen tavaroiden vienti 71 prosenttia eli enemmän kuin kokonaisvienti.

Myös palvelukauppa on kasvanut: EU:n vienti Koreaan kasvoi 11 prosenttia ja EU:n tuonti Koreasta 4 prosenttia vuonna 2014 vuoteen 2013 verrattuna. Saman ajanjakson aikana kahdenvälisten suorien ulkomaisten sijoitusten kanta kasvoi 35 prosenttia.

Vapaakauppasopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano on edelleen ratkaisevan tärkeää, jotta siitä saataisiin odotettu hyöty molemmin puolin. Joitakin täytäntöönpanoon ja kahdenväliseen kauppaan liittyviä ongelmia on vielä ratkaisematta. Esimerkiksi terveys- ja kasvinsuojelutoimien alalla raskaat lupamenettelyt luovat esteitä, jotka vaikuttavat erityisesti EU:n naudan- ja sianlihan vientiin. Täytäntöönpano on aiheuttanut huolta myös teollis- ja tekijänoikeuksien alalla etenkin julkista esittämistä koskevien oikeuksien ja maantieteellisten merkintöjen osalta sekä kaupan ja kestävän kehityksen alalla, jolla on syytä nopeuttaa ILOn keskeisten yleissopimusten ratifiointia.

Vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanemiseksi perustetut erikoistuneet komiteat ja työryhmät pyrkivät edelleen jatkamaan keskustelua ja etsimään ratkaisuja täytäntöönpanoon ja markkinoille pääsyyn liittyviin kysymyksiin tavoitteenaan tuottaa konkreettisia tuloksia. Nämä täytäntöönpanoelimet ovat myös osoittautuneet erittäin hyödyllisiksi foorumeiksi, joilla voidaan keskustella sääntelyn nykyisestä ja tulevasta kehityksestä ja tulevista yhteistyöaloista.

Kuten kauppakomitean kokouksessa syyskuussa 2015 sovittiin, EU ja Korea jatkavat neuvotteluja vapaakauppasopimukseen tehtäviä muutoksia koskevasta paketista tavoitteena päästä tasapainoiseen ja keskinäisesti tyydyttävään lopputulokseen.